

Du bør være stolt over forfengeligheten, skriver **Torfinn Espedal**.

Forfengelighet

Er du forfengelig? Klart du er. Jeg håper du er, iallfall. Hvis ikke, ligger du dårlig an. Skammer du deg over forfengeligheten din, sier du? Ingen grunn til det. La meg prøve å overtale deg til å bli stolt av den.

Når jeg kikker på et spedbarn og ser uskylden lyse mot meg, tenker jeg ofte: Snart må du gi fra deg uskylden og bli noen. Ikke bli til noe, for det er en del av strevet med å bli noen. Nei, vi må presentere oss for omverdenen som noen. Dette er en svært risikabel øvelse. Faren for å miste seg selv på veien er stor.

DENNE NOEN du skal være, må være bra. Forfengelighet er nemlig knyttet til verdighet. Verdighet er et av de fineste ordene vi har. Verdighet reflekterer at vi har verdi, og at vi vet det. Å oppdage at en er verdifull, gir automatisk et verdig preg. Dette må ikke forveksles med oppblåsthet, som er en tilstand basert på mindreverdsfølelse som desperat forsøkes å kompenseres.

For noen uker siden slo jeg et slag for en rehabilitering av sjelen. Men sjelen er aldri forfengelig. Den bare er. Det er når du skal presentere deg i det sosiale rom, at du må foreta noen avveininger og valg. Tidlig lærer vi for eksempel at vi representerer et kjønn, og så begynner vi å lete etter måter vi kan uttrykke dette på. Kjønn er åpenbart biologisk betinget, men det skal gis et uttrykk og en form. Å finne uttrykk for sin kvinnelighet eller mannlighet er en edel og viktig virksomhet. Man trenger ikke å være slank og vakker for å få det til. Og det finnes mange uttrykk å velge i. Det er trist å se når noen gir det opp. Desto herligere er det å se når eldre beholder sin forfengelighet. Da kommer verdien av forfengelighet virkelig til syne. Eller når 4-åringen spontant roper: «Se, pappa, se så fin eg e!»

VI BRUKER barndom og ungdomstid til å lete. Hvem skal jeg presentere meg som? Det er et strev, og det tar aldri slutt. Mange gir opp og prøver å gjemme seg bak konvensjonaliteten. Det blir et svik mot ens særpreg og originalitet. Det er en feig løsning, og prisen kan bli depresjon.

En dame hadde arbeidet seg ut av et langt og destruktivt ekteskap. Glad og lettet begynte hun å kle seg i friske farger, kjøpte seg fjonge hatter og begynte med kunstnerisk virksomhet. Omgivelsene reagerte imidlertid negativt, og hun gikk til legen og ble diagnostisert som manisk. Da hun kom til meg, var hun deprimert og overbevist om at det var noe fundamentalt galt med henne. Vi fant snart ut at denne livligheten var hennes natur og ikke en snikende sykdom. Ved å dyrke uttrykket for den og integrere det i selvbildet, fikk hun etter hvert kontakt med masse livsenergi som hun hadde gjemt unna.

NOEN FORVEKSLER forfengelighet med jåleri. Selv om det ligner, er det en vesentlig forskjell. Når man jåler seg til, er man utro mot den man er. Man prøver å være noe annet, eller mangler kontakt med sjelen. Sjelen, som er vår guddommelige forbindelse, skal nemlig på en eller annen måte sette sitt preg på den noen som man velger å presentere seg som. Hvor sjelen er? Den ligger gjemt i hjertet ditt.

Er du klar for å dyrke forfengeligheten din?

Torfinn Espedal er psykolog, spesialist i klinisk psykologi. Han arbeider i privat praksis ved Dialog Psykologsenter. torfinn@dialogpsykologsenter.no